

Конфедерација слободних
синдиката - Београд

Број: 104

датум: 30.12. 2021 год.

**ПЛАН ДЕЛОВАЊА СА ПОСЕБНИМ МЕРАМА ЗА
РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ
за период 2022 – 2025**

КОНФЕДЕРАЦИЈА СЛОБОДНИХ СИНДИКАТА

у Београду, децембар 2021. године

Садржај

1. Увод	3
2. Анализа тренутне ситуације	3-6
- представљање организације	
3. Циљеви плана деловања	6
3.1 Општи циљ	6
3.2 Специфични циљеви:	6
4. План активности за спровођење мера	6-8
5. Праћење и извештавање о спровођењу плана посебних мера	8
6. Закључак	8

1. Увод

Уставним опредељењем РС, да држава на свим ниоцима треба да гарантује равноправност жена и мушкараца и развија политику једнаких могућности (Устав РС, члан 15.), створени су услови за успостављање институционалних механизма за унапређивање родне равноправности на националном нивоу.

Усвајањем Закона о равноправности полова (сл. Гласник 52/21) прописане су обавезе синдикалних организација у циљу побољшања равноправности полова на националном нивоу кроз институционалне механизме.

Поштовање принципа једнаких могућности (чл. 7. Закона о родној равноправности) обавезује синдикалне организације да се у свом раду воде принципом политике једнаких могућности. Политика једнаких могућности подразумева равноправно учешће жена и мушкараца у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука које се тичу рада синдиката, а посебно положаја жена.

Синдикалне организације су дужне да узимају у обзир различите интересе, потребе и приоритете жена и мушкараца приликом доношења јавних политика и приликом одлучивања о њиховим правима, обавезама и интересима, поштујући принцип једнаких могућности.

Наша је обавеза да установљавамо и предузимамо посебне мере (члан 10. Закона о родној равноправности) за остваривање и унапређивање родне равноправности којима се обезбеђују једнаки услови за сва лица која се налазе у нашем чланству. Посебне мере укључују критеријуме којима се обезбеђују једнаке могућности за равноправно учешће и заступљеност жена и мушкараца, посебно припадника осетљивих друштвених група, у свим сферама друштвеног живота, као и активности на обезбеђивању једнаких могућности за остваривање права и слобода укључујући и политичка и синдикална права.

Родна равноправност је један од основних принципа савременог друштва и директно доприноси развоју друштва у целини. Политика једнаких могућности је једно од главних достигнућа модерног човечанства. Родна равноправност подразумева да мушкарци и жене имају једнаке предуслове за остваривање људских права, да постоје једнаке могућности и за жене и за мушкарце да допринесу културном, политичком, економском и националном напретку, као и да имају исте шансе да уживају све користи од напретка једне заједнице.

2. Анализа тренутне ситуације

Представљање организације:

Конфедерација слободних синдиката је организација удружених синдиката на нивоу Републике Србије, основана марта 2003. године у Београду, а званично регистрована 08.априла 2003. године и уписана у Регистар синдиката под редним бројем 18350. Оснивачи су репрезентативни синдикати из јавног сектора: Синдикат радника ЕПС, Синдикат ПТТ Србије, Јединствени синдикат Телекома Србије, Синдикат Телекома „Србија“, Синдикат финансијских организација Србије, Синдикат радника НИС и Унија синдиката.

Иако је број чланова синдиката променљива категорија, приликом утврђивања репрезентативности 2012. године је утврђено да Конфедерација има преко 180.000 чланова синдиката, запослених у великим државним системима (ЈП

Електропривреда Србије, ЈП ПТТ Србије, Телеком а.д., ЈП Подземна експлоатација угља, ЈП Електромрежа Србије, ЈП Железница Србије, AIR SERBIA), јавном сектору (здравство, социјална заштита, просвета, култура, државна управа и полиција), Финансијском сектору (банке и осигуравајућа друштва), индустријски сектор (Индустријски синдикат Србије), као и приватном и другима секторима, Конфедерација обухвата готово све најважније секторе у држави.

Као организација делује на целој територији Републике Србије и организована је по гранском и регионалном принципу.

Тренутно је организовано девет грана:

- Грана енергетике, рударства и петрохемије,
- Грана пошта, телекомуникација и медија,
- Грана финансијских организација,
- Грана науке, образовања и културе,
- Грана здравства
- Грана социјалне заштите
- Грана саобраћаја
- Грана индустријске делатности
- Грана комуналних делатности.

Територијално је организована кроз шест региона:

- Регион Војводине са повереништвом у Новом Саду
- Регион Београд са повереништвом у Београду
- Регион Централна Србија са повереништвом у Крагујевцу
- Регион Источна Србија са повереништвом у Пожаревцу
- Регион Јужна Србија са повереништвом у Нишу
- Регион Косово и Метохија са повереништвом у Косовској Митровици.

Седиште Конфедерације је у Београду, у улици Радивоја Кораћа број 4.

У складу са Законом о раду и Закону о јединственој класификацији делатности, решењима Министра за рад и социјалну политику из 2011. године, Конфедерација слободних синдиката је доказала своју репрезентативност на нивоу Републике Србије у једанаест делатности:

- Делатност снабдевања електричном енергијом, гасом и водом,
- Делатност вађења руде и камена,
- Делатност производње кокса и деривата нафте,
- Делатност поштанске активности и превоз и испорука поштанских пошиљки,
- Делатности телекомуникација,
- Делатност финансијског посредовања,
- Делатност основног и средњег образовања,
- Делатност библиотека, архива, музеја и остале културне активности,
- Делатност здравствене заштите становништва,
- Делатност социјалне заштите,
- Делатност железничког саобраћаја.

Решењем Министарства за рад и социјалну политику број 110-00-1269/2009-02 од 03. маја 2012. године, Конфедерацији слободних синдиката је потврђена

репрезентативност на нивоу Републике Србије, чиме је остварен циљ да наша организација буде активно укључена у све сегменте социјалног дијалога у држави и доношење законских решења, која се односе на социјално-економски положај радника.

У оквиру Конфедерације слободних синдиката 21. јуна 2012. године организована је Женска синдикална мрежа КСС, као облик организовања жена – чланица Конфедерације слободних синдиката, које се организују на принципу добровољности, са циљем афирмације и заштите специфичних професионалних, радних, социјалних и синдикалних права и интереса запослених жена у секторима које покрива Конфедерација. Женска синдикална мрежа своје активности усаглашава и координира са радом, ставовима и одлукама органа КСС.

Обзиром да наша организација синдиката нема генерално увид, какво је стање у поштовању принципа родне равноправности у синдикатима, позвали бисмо се на истраживање из 2020. године које је спровело Удружење грађанки ФемПлатз и објавило публикацију „Положај жена у синдикатима у Србији“, ауторки др Косане Бекер и др Виде Вилић. У публикацији су представљени резултати истраживања које је ова организација спровела 2020. године, уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији. У истраживању је учествовало 245 чланица и бивших чланица синдиката.

Резултати истраживања су показали да постоје разлике у животном стандарду између мушкараца и жена у Србији:

- Преко половине испитаница (56,3%) мисли да су жене изложене мобингу или дискриминацији на радном месту и то виде као најчешћи проблем запослених жена.

- Готово половина испитаница (46,2%) се придружила синдикату зато што синдикат треба да штити радна права запослених. Међутим, 18,4% испитаница није сигурно да се то у пракси и дешава, док 10,2% мисли да се права радника/ца уопште не штите.

- Највећи број испитаница нису чланице секције жена у синдикатима (80,8%), од чега 26,1% наводи да не постоји женска секција у њиховом синдикату. Најчешће спомињане активности секције жена су организација осмомартовских прослава и путовања и обезбеђивање средстава за фонд солидарности. Ипак, велики број испитаница (58,4%) сматра да су радна права жена адекватно заступљена у њиховим синдикатима.

Осим тога, подаци указују на то да су се ове разлике повећале за време епидемије вируса КОВИД-19, те да су жене више изложене негативним економским последицама епидемије: чак 42,8% испитаница мисли да је епидемија КОВИД-19 нарушила радна права жена, док 60,4% испитаница наводи да им је било тешко да раде од куће и истовремено брину о деци и породици.

Анализа стања родне равноправности у синдикатима је, осим у наведеном, у многоме одређена радно-правном регулативом, родном структуром самог чланства синдиката, организацијом синдиката и заступљеношћу полова у органима и телима синдиката.

Закон о раду и други закони који се односе на права радника, као и подзаконска акта, колективни уговори не узимају у обзир сва ограничења и могућности која њиховом применом могу довести до родне дискриминације, пре свега запослених и радно-ангажованих жена.

Статути и друга акта синдиката у већини случајева нису родно сензитивни, нити препознају специфичности положаја и могућности родно мање заступљених чланица синдиката, без обзира на декларисане циљеве недискриминације сваке врсте у њима.

Једна од кључних препорука је да је потребна озбиљна посвећеност темама родне равноправности и унапређивања положаја жена у синдикатима, а учеснице истраживања наводе да би синдикати требало више да се баве:

- организовањем обука о родној равноправности за чланове и чланице синдиката,
- подстицањем већег активизма жена у синдикатима,
- изједначавање положаја жена и мушкараца у законима, подзаконским актима, колективним уговорима и општим актима послодаваца и синдиката, као и изменама закона које би допринеле побољшању положаја запослених и радно ангажованих жена,
- питањима здравствене и социјалне заштите и заштите на раду.

План примене посебних мера деловања, са посебним освртом на налазе и препоруке горе наведеног истраживања, Конфедерација слободних синдиката ће спроводити у наредном четворогодишњем периоду од 2022. до 2026. године, при чему се морају узети у обзир све специфичности организације која почива на конфедералном принципу удруживања и независности синдиката чланица.

3. Циљеви плана деловања

3.1 Општи циљ

Повећана равноправност жена и мушкараца у синдикату применом политика и мера једнаких могућности, уважавајући све специфичности организације.

3.2 Специфични циљеви:

1. Системско увођење родне перспективе у сва акта Конфедерације и синдиката чланица, као и приликом доношења, спровођења и праћења одлука у синдикату.
2. Унапређена култура родне равноправности у синдикатима.

4. План активности за спровођење мера

Општи циљ: Повећана равноправност жена и мушкараца у синдикату применом политика и мера једнаких могућности, уважавајући све специфичности организације.			
Специфични циљ 1		Системско увођење родне перспективе у сва акта синдиката, као и приликом доношења, спровођења и праћења одлука у синдикату.	
Активност	Носилац активности	Индикатор	Рок
Измене, допуне и усвајање Статута и	Председништво, Скупштина и	Додати чланови о будућем коришћењу	Први и други квартал 2022

других аката Конфедерације	Секретаријат КСС	родно сензитивног језика у свим актима и документима КСС. Измењена акта КСС у складу са законом и циљевима.	
Оснивање радне групе за праћење примене закона о родној равноправности у КСС	Председништво КСС	Основано радно тело	Други квартал 2022
Израда протокола о реализацији циљева и праћењу примене принципа родне равноправности у раду синдиката	Радно тело и Секретаријат КСС	Израђен протокол	Трећи квартал 2022
Израда и усвајање годишњег извештаја о примени плана посебних мера	Радно тело, Председништво и Секретаријат КСС	Урађен и предат годишњи извештај	Први квартал сваке године током периода 2023-2026
Оснаживање Женске синдикалне мреже, као посебног тела КСС за женска питања	Председништво КСС и ЖСМ	Израда годишњих Планова активности и финансирања ЖСМ	Четврти квартал 2022 и први квартал 2023
Специфични циљ 2		Унапређена култура родне равноправности у синдикату.	
Активност	Носилац активности	Индикатор	Рок
Организовано образовање свих чланова синдиката и осталих запослених о употреби родно сензитивног језика	Радно тело, Председништво и Секретаријат КСС	достављен Приручник о родно сензитивном језику	Први и други квартал 2022
Јачање активизма жена у синдикатима	чланови синдиката	Присуство на састанцима, семинарима и трибинама где се промовише родна	Током периода 2022-2025

		равноправност	
Едукација свих чланова колектива о питањима родне равноправности која су релевантна за Србију и промену законске регулативе у складу са ЕУ стандардима	Радно тело, Председништво и Секретаријат КСС	одржани састанци	Јануар 2026

5. Праћење и извештавање о спровођењу плана посебних мера

Праћење реализације плана посебних мера је активност која ће се систематски обављати прикупљањем података и информација које су потребне у наредном периоду од четири године. Планом су предвиђени квантитативни и квалитативни индикатори као јединице мере успеха активности и појединачних циљева. Основ за анализу и оцену квалитета плана, реалност његових елемената и његову реализацију ће представљати годишњи извештаји који ће, од следеће године, синдикат предавати Министарству за људска и мањинска права.

6. Закључак

Резултат увођења и поштовања принципа родне равноправности доприноси бољем квалитету живота и благостања за све, жене и мушкарце, дечаке и девојчице. Увођење принципа једнакости и родне равноправности омогућава ефикасно коришћење свих капацитета друштва, као и адекватно партнерство институција, приватног сектора и цивилног друштва на добробит свих.

Оснаживање жена и родна равноправност у синдикатима и социјалном дијалогу су темељне вредности на којима почива систем фундаменталних људских и радничких права, али и императив економског и социјалног развоја сваког друштва које тежи ка друштву једнаких могућности и социјалне правде. Поштовањем и применом ових вредности и стандарда доприноси се квалитетнијем животу радника и њихових породица и друштва у целини.

Конфедерација слободних синдиката

Председник, Ивица Цветановић